



**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

Sect. I. Quis, & quando teneatur confessiones audire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

DISPUTATIO XXII.

De aliis obligationibus Confessarij.

SECT. I. *Quis, & quando teneatur Confessiones audire.*SECT. II. *De obligatione interrogandi, docendi, corrigendi, & disponendi pœnitentem.*SECT. III. *Quomodo debeat Confessarius supplere defectus in Confessione commissos.*

PATER potestatem Ordinis iurisdictionem, approbationem, & scientiam, quæ omnia prærequiruntur in Ministro huius Sacramenti, sunt aliæ obligationes, quasi concomitantes, vel consequentes, de quibus nunc breuiter dicendum est. Possunt autem hæc ad tria capita reduci. Primum, quis, & quando teneatur confessiones audire. Secundum, quam obligationem habet Confessarius circa integritatem, & dispositionem pœnitentis inuestigandam & procurandam. Tertium denique, quam, & qualem obligationem habeat, postea supplendi defectus, si qui in ipso Sacramento commissi sunt.

SECTIO I.

Quis, & quando teneatur Confessiones audire.

Obligatio hæc potest esse, vel ex obedientia; vel ex officio, seu iustitia; vel ex charitate. Ex obedientia obligantur ij, qui sub obedientia viuunt, & quibus id à Prælo imponitur, de quibus nihil peculiare occurrit, cum sit eadem ratio de hoc & de aliis, quæ per obedientiam præcipiuntur.

De iis, qui ex officio tenentur, est questio communis, an Parochus teneatur audire confessiones subditorum, quoties ipsi volunt confiteri.

Prima sententia negat, & dicit, solum obligari ad hoc, quando ipsi tenentur confiteri, nempe, semel in anno, & in mortis periculo. Ita Ioannes Medina *C. de confess. quest. 37.* Richard. in *4. dist. 18. art. 2. quest. 2.* Syluester *verb. Confess. l. n. 14.* Armilla *verb. Absolutio, num. 28.* Reginald. *tom. 1. lib. 1. cap. 8. num. 81.* & probabile putat Diana *1. tom. tract. 2. miscellano, resol. 2.* Addit tamen Reginaldus, teneri etiam, quando confessio esset necessarium remedium pœnitenti ad aliquod peccatum mortale vitandum.

Ratio communis horum Auctorum est: quia non tenetur ex charitate, alioquin teneretur etiam ad audiendas confessiones aliorum, qui non sunt subditi: sed neque tenetur ratione officij, quia officio satisfacit, si quæ sibi à iure, vel à Prælati imposta sunt, præster: solum autem illi impositum est, ut necessitatibus subditorum provideat: quamuis enim sit constitutus Pater spiritualis subditorum; carnalis tamen pater in rigore satisfacit, si filiis necessaria provideat.

Secunda sententia communis, & verior affirmat, teneri Parochum frequentius audire subditum, si ipse confiteri velit. Hanc tenent Adrianus, Soto,

Nauarrus, quos refert, & sequitur Suarez *dist. 28. sect. 1. num. 3.* qui primam sententiam acriter reprehendunt, tanquam parum piam, Eundem tenent Azor. *1. part. lib. 2. cap. 17. quest. 10.* Valquez *quest. 93. art. 3. dub. 6. num. 3.* Cominch. *disput. 8. dub. 17. num. 129.* Molfelinus in *Summa tom. 1. tract. 7. cap. 22. num. 36.* Bonacina in *Summa, disp. 5. quest. 7. punct. 4. §. 2. num. 23.* & alij o muniter.

Probatur retorquendo argumentum: pater enim non solum tenetur filiis providere in necessitate extrema, ne moriantur; sed etiam circa alia comoda, quæ necessaria sunt ad viuendum cum decore, & honestate competenti: similiter ergo Parochus non debet solum providere subditis in necessitate extrema, in qua quilibet alius teneretur; sed etiam debet providere de iis, quæ necessaria existimantur ad piæ, & Christianæ viuendum, inter quæ vnum, & valde necessarium est frequentius confiteri: cum difficillimum sit, eos, qui semel solum in anno confitentur, profectum aliquem facere in Christiana pietate. Imò cum experientia constet, eos, qui annum solum confessionem faciunt, labi communiter in plura peccata, non potest Parochus subdito hoc medium negare, quod tantam habet connexionem cum anima salute, & fuga peccatorum. Denique, si cetera omnia deessent, ipsa perseverantia in peccato mortali habituali grauissimum malum est: cum ergo Parochus constitutus sit spiritualis Medicus Subditorum; consequens est, ut sicut Medicus corporalis, qui stipendium à Communitate accipit, debet curare omnes grauiter ægrotantes, qui curati volunt: sic Parochus debeat Sacramenti medicinam adhibere omnibus grauiter ægrotantibus, ne vulnera putrescant, si in illo periculoso statu mortalis peccati diu inordescere sinantur, præsertim, cum implet status afferat secum carentiam gratiæ, iacturam meritatorum, periculum damnationis æternæ, & similia.

Limitant hanc doctrinam eius Auctores. Primò, ut non teneatur Parochus ad audiendum subditum, quando illi prouidet de alio bono, & apud, cui possit confiteri; nisi forte aliqua specialis subditi necessitas exigat, ut ab ipso Parocho audiatur. Ita Suarez *num. 5.* Valquez *num. 3.* Bonacina *num. 23.* Vnde immeritò Ioannes Baptista Possseuinus *de offic. Curati, cap. 5. quest. 7.* quem affert Diana *loco citato*, distinguit de confessione in Palschate, aut in mortis articulo, quam dicit Parochum debere per se ipsum audire; & de confessione ex deuotione, quam dicit posse alteri committere: quam distinctionem probabilem putat idem Diana. Sed quoad hoc non video aliquod fundamentum probabile ad sic distinguendum: nam, sicut extrallos casus prouidet sufficienter subdito, dando illi alium probum Confessarium; sic in Palschate, vel in mortis articulo censetur sufficienter prouidere.

Secundò limitant, ut id habeat locum, quando tanta confessionis frequentia expediret saluti, & profectui spirituali ipsius subditi: aliquando enim id non expedit; quia & confessionis virtus contemnitur; imò & aliquando expedit conscientie subditi cessare à confessione propter scrupulorum perturbationem. Ita P. Valquez *loco citato.*

Tertiò limitant, & dicunt Suarez *num. 5.* & Nauarrus *in præfati, qu. 8. art. 4. dub. 3.* non semper oportere peccare grauiter Parochum, si semel, aut iterum neget, vel differat confessionem; dummodo non sit dilatio nimia, vel nisi grauis causa urgeat, ut si esset tempus Iubilei, vel longum iuxta aggre-

retur pœnitens, vel gravi tentatione vrgeretur. Hanc tamen limitationem impugnat Bonacina loco citato: quia, si omisso vnus confessionis esset materia levis, sequeretur, eum, qui semel in anno confessionem pretermittit, quam debet ex præcepto Ecclesiæ, vel quam ex voto, aut ex pœnitentia debebat singulis mensibus facere, non peccare mortaliter: quod constat esse absurdum. Ad hoc tamen facile respondetur ex doctrina communi in materia de legibus, quam cum aliis obseruat Tho. Sanchez in lib. 1. in Decalog. c. 4. n. 6. nempe, eandem materiam posse esse grauem respectu vnus præcepti, seu vnus subiectionis, quæ sit materia levis respectu alterius, v. g. auditio vnus Missæ est materia grauis respectu præcepti Ecclesiastici de audienda Missa: & eadem esset materia levis, si in seculari Republica, & literaria Vniuersitate idem præciperetur: quia in ordine ad bonam ciuitatis, vel Collegij gubernationem, quam illa pollicetur secularis intendit, non est res magni momenti, omisso vnus Missæ. Similiter ergo dici potest, in ordine ad finem, & obligationem Parochi de prouidendo necessitatibus spiritualibus subditorum, non esse materiam grauem, dilationem vnus confessionis: quia non ideo subditus cogitur graue detrimentum pati: licet confessio illa in ordine ad aliud præceptum, & ad finem procurandi perfectionem, & puritatem, possit grauis materia esse, quod in aliis multis exemplis facile inuenitur.

Restat tamen difficultas, an teneatur Parochus toties, quoties subditus vult confiteri, an verò pluries quidem, quàm semel in anno; non tamen absque villo limite: tunc autem difficile erit assignare regulam, vel numerum determinatum. P. Suarez num. 5. dicit, si subditus importunè, & nimis frequenter confiteri velit, non teneri Parochum ad audiendum illum: oportet enim habere etiam rationem aliarum occupationum, seu obligationum ipsius Parochi, præsertim, quia non teneri summam diligentiam adhibere, vel laborem: sed moderatam, & prudentem sollicitudinem. Alij dicunt, debere eum audire in anno septem, vel octo vicibus, dum tamen id fiat cum moderatione, quando Parochus non est alijs grauioribus negotiis impeditus. Ita dixit P. Ioannes de Salas in suis

manuscriptis. Existimo, non posse vnā indiuisibilem regulam assignari, sed attendendum esse ad multitudinem pœnitentium, ad emolumentum, & stipendium Parochi, & potissimum ad necessitatem illius, qui confessionem petit. Nam, si ille sit in statu peccati, & desiderat remedium confessionis ad suam iustificationem puto, regulariter debere Parochum illum audire, si non habet alium, cui eius confessionem possit committere. Quia eiusmodi pœnitentes, qui lapsi in peccatum mortale, remedium confessionis statim querant pauci sunt: qui enim facile in mortalia labuntur, non solent esse molesti nimirum Confessario, nec adeo solliciti in procuranda breuiter confessione; quare ex hoc capite, & horum occasione non cogetur Parochus graue onus subire. Aliunde verò cum Medicus sit suorum subditorum, videtur teneri ad curationem eorum, qui graui vulnere percussi eius operam implorant sicut Medicus corporalis ad hoc ipsum officium stipendio statuto electus non posset negare suam operam infirmis grauius aegrotantibus, etiam cum aliquo incommodo, & labore suo.

Si verò pœnitens non veniat propter statum peccati mortalis denuò commissi, in quo sit; sed propter deuotionem, aut Festum, in quo confiteri solet tunc attendendæ videntur illæ aliæ circum-

stantiæ: nam, si in oppido magno vnus Parochus, exiguo stipendio accepto, deberet septem, vel octo vicibus in anno audire mille subditos; grauisimum onus haberet, & improprium illi exiguo stipendio, quod ex beneficio habet. E contra verò, si in oppido paruo, vel etiam in magno pauci essent illi, qui confessionis frequentiam peterent, & redditus beneficij pingues essent: non solum octo, sed pluribus quidem vicibus teneretur audire pœnitentes: quia hoc onus non est considerandum seorsum respectu singulorum; sed respectu totius Communitatis, à qua tota accipit stipendium ad inseruiendum Communitati: quare debet considerari stipendium, quod accipit, non à singulis, sed à Communitate, & obsequium, quod præstat, non singulis, sed toti Communitati. Vnde si essent multi, qui frequenter vellent confiteri absque necessitate, & peccato mortali, ut dictum est, & stipendium esset tenue reputaretur illud onus grauius: si verò in Communitate sint pauci, qui ita frequenter confiteantur, non est graue onus, nec superat obligationem. Sicut in exemplo adducto Medici corporalis conducti à Communitate stipendio communi, & determinato, quod quidem si pingue esset, maiorem operam deberet exhibere & inuicere frequenter singulos infirmos, licet ij essent multi: si verò stipendium esset tenue, & infirmi essent pauci, adhuc eos deberet frequenter inuicere; quia illud totum obsequium Communitati exhibitum non superat stipendium à Communitate datum. Denique si stipendium esset tenue, & infirmi multi, non teneretur ad exquisitam diligentiam adhibendam, frequentius inuicendo, & assistendo: quia obsequium Communitati præstitum superaret nimis stipendium acceptum, & quia tenuitas stipendij supponit Medicum alia via, negotiatione, vel agricultura procuraturum sibi reliqua ad victum necessaria: sic etiam de Parocho. & Medico spirituali cum proportionem iudicandum videtur, in quo etiam tenuitas stipendij supponere videtur, quod debet sibi referuare tempus ad procuranda; quæ sibi ad vitam necessaria sunt, non neglecta salute subditorum in necessariis, & adhibita mediocri diligentia, & assistentia ad iis inseruiendum.

Demum duo obseruanda sunt primum est, licet Parochus requisitus à subdito nolit eum audire, etiam quando tenebatur, non ideo subditum posse pro libito eligere sibi, quem voluerit Confessarium: nam illa non est commissio iurisdictionis, sed negatio actus debiti, ut notat bene Pater Vasquez dicto dub. 6. n. 4. Secundò obseruandum est, quæ dicta sunt de Parochi obligatione ad audiendum subditum, magis habere locum in Prælato regulari, qui multo magis teneretur audire per se, vel per alios idoneos suum subditum volentem frequenter confiteri. Nam, licet non accipiat proprium stipendium à sua Communitate, teneretur tamen ex officio, ad quod non conducitur pretio, vel stipendio, sed eligitur ut totus ad bonum subditorum attendat, & inuigilet: & ideo assumitur homo ab eadem Communitate accipiens omnia necessaria, ut ad alia negotia non distractus, plena cura, & diligentia procurer bonum subditorum. Quare, dum ex parte subditi non sit excessus ita, ut timeatur irreuerentia, vel nocuumtum aliquod propter nimiam frequentiam, maxime si scrupulosè fiat: non videtur neganda confessio frequens subdito religioso, etiam quotidiana, & multò minus Sacerdoti, qui quotidie solet celebrare.

S. 1. Qui te neantur ex charitate audire confessiones.

10. Proprii Pastores tenentur non solum ex charitate, sed ex officio, & quando.

Restat de tertio capite obligationis ex charitate, de qua supponenda nobis sunt principia magis recepta in materia de charitate, quæ hoc loco non sunt examinanda: quibus suppositis, dubium commune in præsentem est, an cum periculo propriæ vitæ teneatur aliquando Sacerdos audire confessionem pœnitentis. Et quidem, si sermo sit de proprio Pastore, quales sunt Episcopi, Parochi, & similes; non solum ex charitate, sed ex officio tenentur audire subditum constitutum, non solum in extrema, sed etiam in gravi necessitate cōfiteendi: appellatur autem necessitas extrema, à qua non potest homo suis viribus, sine meo adiutorio, se liberare: gravis verò est, à qua potest, sed cum magna difficultate se liberare. Vtrique potest contingere circa confessionem: nam, si aliquis morti proximus sit in peccato mortali, & putet, non esse sibi remedium aliud præter confessionem quia nihil unquam de contritionis remedio audiuit, nec venit illi in mentem, quomodo habenda sit contritio: hic videtur esse in necessitate extrema cōfiteendi, cum non suppetat ei hic, & nunc remedium aliud ad obtinendam salutem. Ille autem, qui in simili periculo constitutus, potest quidem habere contritionem, sed cum magna difficultate, dicitur esse in necessitate gravi. Et in utraque proprius Pastor debet cum periculo vitæ suo subdito succurrere: quia bonus Pastor animam suam pro ouibus suis ponit, & magis obligatur Pastor, quam alij. Ergo si alij tenentur omnes in necessitate extrema, tenebitur Pastor etiam in necessitate gravi. Videantur Valentia 3. tom. disp. 3. q. 4. punct. 3. post quartam assertionem. Regn. lib. 4. cap. 45. n. 336. & 348. & 357. Bonacina disp. 3. de primo præcepto Decalogi, quæst. 4. punct. 4. n. 5.

De aliis verò qui non sunt proprii Pastores, suppono cum communi, & veriori sententia, teneri eos in necessitate extrema spirituali subuenire proximo, etiam cum periculo vitæ propriæ, verbi gratia baptizare puerum morientem iam sine baptismo: de quo videri possunt Valentia loco citato, Lorca 2. 2. sectione 3. disputat. 28. numer. 32. Suarez de charit. disp. 9. sect. 2. num. 3. Tanner. 2. 2. disput. 25. quæst. 3. dub. 4. num. 61. Coninch de fide, disput. 25. dub. 7. num. 88. & alij, quos assert Lorca loco citato. Quare occurrente simili necessitate extrema Sacramentum Pœnitentiæ, eodem modo teneantur alij, qui Pastores non sunt, cum periculo propriæ vitæ.

Difficultas est, quando non est necessitas extrema, sed gravis, quia aliquis in mortis articulo, propter difficultatem, quam timet ad contritionem habendam, petit confessionem; an teneatur Sacerdos, qui non est eius Pastor, exponere se periculo vitæ, ut eum audiat. Assistent Valentia, & Lorca locis citatis: Suarez etiam loco citato, & in præsentem disp. 32. sect. 1. num. 1.

Alij tamen probabiliter id negant. Nauarrus in Summa, capit. 24. num. 9. quem affert, & sequitur Coninch dicta disp. 25. num. 89. qui limitat obligationem ad causam, quo moribundus existens in peccato mortali ignorat omnino sibi necessariam esse contritionem, aut quid sit contritio, & quomodo debeat se ad illam excitare; & idcirco non cogit de illa habenda: quam sententiam sequitur etiam Bonacina loco supra citato, numero 4. Malderus 2. 2. quæst. 26. art. 5. & à fortiori eam tenent Boto de regendo secreto, membr. 2. quæst. 2. post 6.

conclus. & Emmanuel Sa verbo, Charitas, num. 4. Ratio est: quia, dum proximus absolute potest seipsum à periculo liberare; non ita meo auxilio indiget, ut debeam ego cum tam ingenti meo damno ei succurrere, qui cum minori expensa potuisset sibi subuenire.

Ab hac regula excipi solet indigentia, & necessitas gravis totius Communitatis, quæ licet non sit extrema, quia tamen communis est, debet præferri damno privato. Ratio autem esse potest, quia in necessitate gravi Communitatis vix fieri potest, quod non sit necessitas extrema respectu aliquorum. Vnde, quando peste grassante, ob carentiam Sacerdotis morerentur communiter abluere confessionem, non videtur excusandus ab obligatione gravi ob periculum vitæ Sacerdos prius, licet non esset Pastor, si alij non subueniant: quia necessitas communis gravissima est; & vix fieri potest, ut respectu aliquorum non sit extrema. Quod ad alios casus similes ob eandem rationem extendi debet.

S E C T I O II.

De obligatione interrogandi, docendi, corrigendi, & disponendi pœnitentem.

Hæ sunt præcipuæ obligationes Confessarii in ipso actu confessionis, de quibus, partim in superioribus dictum est, partim, in præsentem dicemus. Et in primis advertendum est, apud Summas inueniri plures interrogationes, quas debet Confessarius præmittere ante confessionem peccatorum in particulari, v. g. an fecerit examen diligenter ab ultima confessione; an impleverit pœnitentiam sibi impositam: an afferat dolorem, & propositum requisitum; an debeat restitutionem præcariæ, honoris, vel fame, an habeat casus reservatos, an excommunicationem aliquam & qualem. Nauarrus tamen c. 10. dicit, hoc sibi olim placuisse: sed iam displicere: quia non est obligandus pœnitens dicere peccata sua extra, vel ante confessionem: quod etiam dicere videtur Medina in Summa, lib. 2. cap. 18. Sed illa ratio parum viget: certum enim est, illa omnia cadere sub sigillo confessionis, ut fatetur idem Medina lib. 1. cap. 7. Melius tamen probari potest: tum, quia, ut in plurimum erunt inutiles illæ interrogationes; tum, quia ex ipsa confessione cognosci illa possunt, & aliunde sæpè erit vitale confessionem audire, licet postea non sequatur absolutio: quia ipsamet confessione emollietur cor pœnitentis, & concipiet dolorem, ac propositum, quo carebat, præsertim superata iam illa difficultate, & labore confessionis. Vnde hac de causa c. Quod quidam de penis. & remiss. præcipitur recipi confessio horum, licet ad absolutionem non sint dispositi. Illud tamen iudico vtilissimum, quod pœnitens ignotus communiter interrogetur initio de tempore elapso ab ultima confessione: nam id multum iuvat ad numerum peccatorum postea melius percipiendum.

Quod verò aliqui monent, ne Confessarius pœnitentem interrumpat interrogationibus; sed si quid interrogandum, reprehendendum, vel monendum sit, referatur in finem, ne terreatur, vel turbetur ab iis dicendis, quæ præmeditatus fuerat; hoc in uniuersum non probō, quia plura memoria Confessarii excident, præsertim si confessio brevis non sit. Quare, si aduertatur obligatio restituendi, si ignorantia culpabilis, atque etiam conscientia erronea circa aliqua, vel quid

11. Si qui non sunt proprii Pastores, tenentur in necessitate extrema.

12. Quid in necessitate gravis.